

Stanowisko nr 1/2024
Prezydium Polskiej Akademii Nauk
z dnia 19 marca 2024 r.
w sprawie propozycji regulacji dotyczących wykorzystania
technologii NGT w hodowli roślin użytkowych w związku
z pracami Rady Unii Europejskiej

Prezydium Polskiej Akademii Nauk zdecydowanie popiera stanowisko ekspertów European Sustainable Agriculture through Genome Editing (EU-SAGE) w sprawie regulacji prawnych dotyczących roślin uzyskanych nowymi technologiami genomowymi (NGT), do których należą technologie edycji genomu.

Technologie te pozwalają w szybkim czasie uzyskać rośliny uprawne charakteryzujące się ulepszonymi cechami agronomicznymi, takimi jak tolerancja na czynniki abiotyczne (suszę, wysokie i niskie temperatury), odporność na patogeny (wirusy, bakterie i grzyby), organizmy szkodliwe (owady, nicienie) czy też zwiększenie ilości i jakości plonu.

W odróżnieniu od wcześniejszych technologii pozwalających na uzyskanie roślin transgenicznych, hodowla odmian roślin oparta na najnowszych technologiach NGT pozwala na usunięcie z genomu fragmentów DNA potrzebnych do wprowadzenia zmian, a niepotrzebnych w trakcie uprawy, czego efektem jest roślina, która mogła takiej zmianie ulec spontanicznie lub w trakcie klasycznej selekcji hodowlanej.

Dodatkowym atutem jest czas otrzymania pożądaných zmian, gdyż technologia NGT znacząco skraca okres uzyskiwania nowej odmiany z kilkunastu do kilku lat, a to z kolei pozwoli na wyżywienie naszych społeczeństw żywnością otrzymaną w sposób zrównoważony, a także na zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska chemicznymi środkami ochrony roślin oraz na racjonalne i zrównoważone wykorzystanie areалу gleb i zasobów wody.

Prezydium PAN popiera wprowadzenie zapisu dotyczącego zakazu patentowania wszystkich roślin NGT i zwraca uwagę, iż należy rozwiązać problem dostępu do zmienności genetycznej wytworzonej przy pomocy NGT.

Prezes Polskiej Akademii Nauk

MAREK KONARZEWSKI